GAZETA KRAKOWSKA

Nro 53.

Z KRAKOWA DNIA 3 LIPCA 1816 Roku WE SZRODĘ.

Z Londynu d. 14 Czerwca.

Przy ściganiu zbuntowanych Murzynow w Barbados znaleziono chorągiew z 3 polami. W pierwszem polu widać było Europeyczyka na szubienicy wiszącego; w drugim Europeykę klęczącą przed Murzynem, a w trzecim Murzyna z koroną na głowie, obok którego Europeyka stała. Bunt dawno był umowiony, ale wybuchnął przed 8 dniami wcześniey, ponieważ niektórzy hersztowie popiwszy się zaczęli mordować. Jeden z głównych hersztow nazwiskiem Franklin, który w nadziei zwycięztwa był przez Murzynow na Króla tey wyspy przeznaczony, został stracony i spokoyność przywrócona. — Oto jest w całey osnowie odezwa, którą Wielkorządca Leith wydał do zbuntowanych Murzynow:

Okazuie się, że ostatni rokosz niewolnikow w parafiiach S. Philipp, S. Jeorg, Church Christ i St. Joannes, wybuchnął był iedynie w skutku burzących przełożeń i podżegań źle myślących osob wmawiających, że niewolnicy istotnie wolnymi zostali, i że nieprawnie tylko pozbawianemi są wolności. Mam za powinność moię usunąć wszelkie nieporozumienia w tey sprawie, która tak iest ważną dla spokoyności tey osady, i własnego nawet szczęścia niewolnikow. Nie iest moim zamiarem wchodzić w zarod i naturę niewoli, lecz chcę tylko przytłumić te mylne wyobrażenia, jakoby niewola waszym szczególnym i wyłącznym była losem. Niewola nieiest tylko zwyczaiem pomiędzy ludźmi pewnego koloru, pewnego wieku i pewnych kraiow; istniała ona od dawna i istnieie ieszcze teraz między białymi i czarnymi, i we wszystkich okolicach ziemi. Że murzyni w Afryce utrzymuią niewolę, i zbiałymi wspólnie są iey twórcami w Indyach Zachodnich, wiadomo to iest wam wszystkim, którzy pochodzicie z Afryki, bo was wasi właśni rodacy, maiąc was za niewolnikow, iako niewolnikow sprzedali i gwałtem wydali w niewolę. Ze nasz ludzkością tchnący Monarcha i narod Angielski potępiaią Afrykański handel niewolnikami, i że tenże prawami zakazany dawno iuż ustał, wiadomo także wam wszystkim. Równie iest niewątpliwym

czynem że murzyni w Afryce handel niewolnikami, nietylko pomiędzy sobą utrzymuią, ale że swych rodakow bez względu na wiek i płeć każdemu, kto tylko chce ich kupić sprzedaią; kiedy tymczasem ciągłem iest usiłowaniem Wielkiey Brytanii stawić tamę dalszemu szerzeniu się handlu tego rodzaiu, a tym którzy znayduią się iuż w niewoli, wszelkie zapewnić dobrodzieystwa. Lecz wszyscy nayświatleysi i naysprawiedliwsi mężowie, owi przyiaciele ludzkości i nieubłagane wrogi handlu niewolnikami, posiadaiący praktyczną znaiomość rzeczy; ci mowię naygorliwsi obrońcy wszystkich znayduiących się w niewoli, oswobodzenie ich (wyiąwszy szczególne zdarzenia, w nagrodę za wierność i dobre postępowania.) za moralnie niepodobnie uznali, ieżeli wzgląd na powszechny porządek i ogólne dobro niewolnikow ma bydź miany. Jakiżby był los starych osłabionych, chorych, niedołężnych dzieci i mnostwa z pomiędzy was, którzy iuż z wychowu waszego nawykli iesteście oczekiwać od waszych Panow pokarmu, a dla tey przyczyny i nieposiadaiąc znaiomości iakiegokolwiek rzemiosła, niebylibyście w stanie starać się o własne potrzeby, gdyby nagłe uwolnienie całey massy ludności niewolniczey, stawiło was w nowym wcale w towarzyskim zawodzie, pod owym pochlebiaiacem i zwodniczem godłem wolności, którey nierozumne użycie zagroziłoby niebezpieczeństwem powszechnemu porządkowi, a wam zawichrzeniem i niedostatkiem, mogącemi pociągnąć za sobą przestępstwa i zerwanie związkow towarzyskich. Zważaiąc te niebezpieczeństwa dla publicznego porządku, niepotrzeba iuż wchodzić w zarod i istotę niewoli, dla pokazania niemożności powszechnego iey zniesienia tam, gdzie iuż raz niewola; chyba przez trwałe systema, które zwolna i stopniami uskuteczniałoby iey przeistoczenie. Doszło mo ey wiadomości, że złośliwie starano się rozsiać pomiędzy wami mniemanie, iakoby w ręku moich było wasze oswobodzenie, i że przybycie moie do Barbados wolnymi was uczyni. Swięcie was zapewnić mogę, że przybycie tu moie było iednym z naybolesneyszych stosunkow życia moiego, gdyż powinność moia nietylko zniewala mnie wyiawić wam oszukanie, którem was nieprzyiaciele państwa, a wasi ieszcze więksi uwiedli; lecz rozkazuie mi ścigać i karać przestępnych. Wasze położenie iako niewolnikow, szczególniey w tych nieszczęśliwych okolicznościach, w które tylu z was uplątanemi zostali, a przez które niegodziwi ludzie, okropne na tę osadę chcieli ściągnąć klęski; wasze położenie mowię; iest iednem z nayzdradliwszych. Lecz zaklinam was abyście dobrowolnie powrócili do waszych powinności; odpowiadałoby to bowiem moim życzeniom, gdybyście podług rozumu, nie zaś z przymusu działali. Wszystko co tylko oycowska Xięcia Rejenta staranność dla dobra waszego uczynić zdoła; pomyślność i trwałe szczęście, będą moim ciągłem usiłowaniem. Odwołuię się do was samych: czyliż Panowie wasi w ogóle nieczynili iuż bardzo wiele, aby wasze położenie zmienić w przyiemnieysze? Co się tyczy powierzoney mi władzy: możecie bydź pewni, że co do waszey sprawy, nayściśley dopełnię powinności moiey; lecz wynurzaiąc moie życzliwe chęci, niechcę bynaymniey przez to wzbudzić w was mnie-

mania, iżbym na chwilę dłużey mogł ściey-pieć opor przeciw zwierzchności, którą wam prawo iuż raz nadało. Smutną iest zaiste rzeczą zastanowić się nad liczbą tych, którzy w ostatnim buncie, w swym pośpiesznym i bezbożnym oporze przeciw prawu, życie utracili, niemiawszy nawet cienia nadziei, aby ich usiłowania przeciw potężney sile, którey dla utrzymania porządku użyć mogę, cokolwiek zdziałać mogli. Niemogę przewieść na sobie, abym niemiał okazać mego ukontentowania z dobrych postępkow znaczney z was liczby jak postępowania tych, którzy połączyli się byli z swymi Panami i ich rodzinami w ten czas, kiedy wasi uwiedzeni bracia tak chamietnie węzły powinności i wdzęczności szarpali. Spodziewam się iednak że przykład tych, których wierność właśnie chwaliłem; więcey, los tych ktorzy polegli, i powrót do rozumu, uwolnią mnie od nieprzyiemney konieczności, użycia moiey potęgi do zniszczenia wszystkich krnąbrnych; do ukarania wszystkich przestępnych. Przyiemna dla mnie będzie rzeczą, gdy uyrzę wracaiące wzaiemne zaufanie i pracowitość, a z niemi waszą spokoyność i dogodność. — Dnia 26 Kwietnia 18 6.

(Podpisano.) *James Leith.*

Pani Fitzherbert, która od dawnego czasu usunęła się była od społeczeństwa wielkiego świata, dała u siebie w poniedziałek bal z wieczerzą, na którym znaydowali się także Królewiczowie Xiążęta Jorku, Klarency i Kentu.

W Lyonie, podług pism naszych, dwa stoiące osadą pułki dawały do siebie ognia, ale nazaiutrz się poiednały.

O zdarzeniu w Oran pod Algierem niemamy ieszcze urzędowego doniesienia.

Następuiący list naszego konsula w Peterzburgu pod d. 10 Maia r. b. niemałe tu zrobił wrażenie: " Z żalem muszę W Panu donieść, iż celny urząd tuteyszy odebrał wraz z nową taryffą zalecenie utrzymać w swey mocy urządzenia, które w czasie nieszczęśliwego porożnienia między W. Brytaniią i Rossyą wydane zostały, i od tego czasu z niektóremi tylko odmianami zachowane były. Dołożę wszelkiego starania o odwołanie lub zawieszenie niektórych z tych urządzeń, które tamuią wolny handel, którego sobie J. K. Mość życzy, i pochlebiam sobie, że moie przełożenia za dzielnem wstawieniem się Lorda Cathcart uzyskaią pożądany skutek. Tymczasem zalecam, aby się iak nayściśley stosowano do przepisow celney taryffy roku 1811, &c.

D. Bayley.

P. Canning został w Liwerpolu członkiem parlamentu obrany.

Xiężna Koburgska powróciła do zdrowia.

Parlamentowi między innemi pismami złożona także została umowa małżeństwa między Xiężniczką Karoliną i Xciem Koburgskim z d. 13 Marca. Składa ona się z 6 artykułow. Pierwszy stanowi, iż zaślubienie nastąpi wedle obrzędu kościoła Angielskiego, iak tylko zadogodne uznanem zostanie. Oboie oblubieńcy muszą bydź wedle przepisu prawa przytomnemi. 2gi, iż Xże Rejent zapewnia Nowożeńcom 60,000 f. szt. rocznego dochodu, z których Xiężna mieć będzie dla siebie samey 10,000, których ani sama, ani wraz z mężem niemoże nikomu ustąpić, sprzedać lub przodem wybrać, tylko kwartał

)2(

nemi ratami. 3ci, iż Xże Leopold w przypadku śmierci iego małżonki pobierać będzie poki żyie po 50,000 f. szt. 4ty, iż syn lub corka z tego małżeństwa, który lub która po Xiężnie Karolinie na tron następuie, wychowanem bydź ma podług woli Królewskey, i żadne nie może w niyść w związki małżeńskie bez iego pozwolenia. 5ty, iż Xiężna za pozwoleniem tylko Króla lub Xcia Rejenta może z królestwa wyiechać i poty tylko zagranicą bawi, poki iey to pozwolenie służy.

Xże Rejent dla lekkiego napadu podagry nie mógł znaydować się na ostatnich gonitwach pod Ascot i nadaney tam uczcie.

Wyższa izba trudniła się d. 11 i 12 bilem względem cudzoziemcow. Pomiędzy sprzeciwiaiącemi się temu bilowi znaydował się także Xże Sussexu. Lord Holland żądał wyięcia Amerykanow i zaślubionych z Angielkami cudzoziemcow; lecz iego żądanie nie utrzymało się, bil został tak iak w niższey izbie przyięty. — P. Lyttleton powstał mocno w niższey izbie przeciw lotteryi, ale nie utrzymał się wniosek iego względem iey zniesienia.

Lord Exmouth oczekiwany iest z swoią eskadrą d. 17 b. m. w Gibraltarze.

Jen. Hr. Woroncow ma bydź na mieyscu Hr. Pozzo di Borgo ambassadorem Rossyyskim w Paryżu. P. Lainé chce złożyć urząd ministra Francuzkiego spraw wewnętrznych.

Tamiza wystawia teraz nader smutny widok; zaledwo postrzedz na niey można 50 obcych okrętow. W okrętowym Londyńskim warsztacie robiło dawniey 1500 ludzi, a teraz ledwo 500. Do 17 mill. rocznego niedoboru przydać ieszcze można 12 mill. f. szt. które bogaci prywatni zagranicę wywożą. Trawienie zagranicą pieniędzy przez Anglikow uważanem niejako bydź może za opłacanie sąsiadom pieniężnych posiłkow, co wadze handlu i biegowi papierow znaczną przynosi szkodę. Ta tylko pozostaie nam nadzieia, iż wyieżdzaiący zagranicę w celu oszczędności, zawiodą się w swoich nadzieiach, i lepieyby uczynili, gdyby przy ograniczeniu się w niektórych potrzebach w domach pozostali. Tymczasem ubożeią rzemieślicy, właściciele domow, liczba ubogich się zwiększa i rząd traci na dochodach. Stoiemy nad brzegiem przepaści, wyraża iedno ranne pismo (Opozycyyna gazeta), ieden tylko środek zaprowadzenia powszechney oszczędności w wydatkach rządowych uratować nas może. Nie iest teraz pora do stanowienie nieużytecznych urzędow. Ochotny żołnierz milicyi tak skutecznie utrzymuie w kraiu spokoyność za 4 f. szt. rocznie, iak dragon gwardyi kosztuiący 150 f. szt. Woysko musi bydź zmnieyszone lub czeka nas nieodzowne bankructwo.

Doniesienia z Korfu, którem iednak zupełnie wierzyć nie można, głoszą o rozwiązaniu tamteyszego senatu; o ustawie oddalaiącey tych wszystkich od urzędow publicznych, których krewni znayduią się w obcey służbie, o uzbraianiu się Anglikow w wszystkich siedmiu wyspach Jońskich przeciw Wezyrowi Aly i rządowi Tureckiemu o zwrocenie miast Butrinto, Prevese, Voinoize i Pargi, które należały do byłey rzeczypospolitey Weneckiey.

Stępel gazet w królestwie Angielskim przynosi rocznie 363,414 f. szt.

W Londynie zaproponowano, ażeby nie przez chłopcow, ale wynalezioną w roku 1803 przez P. Smart machiną wycierane były kominy.

Pewien Anglik chwalił przed drugim zręczność Francuzkiego chirurga w odeymowaniu nóg. Na co ten rzekł: "Czemuż go WPan do naszey nie zaciągnąłeś służby, bylibyśmy mieli za powrotem do Anglii człowieka, któryby nam był szypko i szczęśliwie oderznął woienną nogę, która nam ciąży i niebezpieczeństwem grozi!,,

O teraźnieyszem położeniu Hiszpańskich osad w południowey Ameryce zawiera iedno z pism tuteyszych: "Hiszpanie Królewscy i rokoszanie walczą pomiędzy sobą na nieżmierney przestrzeni od 20go pónocney do 35go stopnia południowey szerokości z niepodobną do opisania zaiadłością. Prawie wszystkie na północ od Mexyku leżące prowincye znayduią się w mocy rokoszanow; rząd ich składaiący się z deputowanych kongressu wszystkich prowincyy, znayduie się w Sultepel, który przez wysłanego *Don Herras* stara się utrzymać pomiędzy niemi związek. Między Werakrux i Mexykiem przerwany iest od Grudnia r. z. związek; woyska Królewskie posiadaią całą część południowey nowey Hiszpanii. Jenerał rokoszanow Boliwar odpłynął na początku Marca z Port-au-Prince (na St. Domingo) gdzie zebrał do 3000 zbiegłych z Kartageny i Venezuela rokoszanow i z niemi d. 21 Marca w Kumana na ląd wysiadł. Ta prowincya, rownie iak Barcelona, Warinas i wyspa S. Małgorzaty znayduią się ieszcze w mocy rokoszanow. Prowincya Chili znayduie się w ręku Hiszpanow Królewskich. Pułkownik Mario przybył tam z Lima na mieysce Jen. Kapitana Borio. Nowy ten Gubernator zaczął rządy swoie od zaięcia wszelkiey własności Angielskiey i rokoszanow w Chili. Wschodnia część prowincyi nad rzeką Plata zostaie pod władzą Artigas, który odstrychnął się od rokoszanow Buenos-Ayres. Woyska Portugalskie stoią nad granicą, i zdaią się mieć zamiar uderzyć na Artigasa, gdyż, iak słychać, część tę ustąpiła Hiszpania Portugalii.,,

Z Paryża d. 14 Czerwca.

D. 10 Xże i Xiężna Angouleme poiechali w 4rokonnym powozie z swoim orszakiem do Fontainebleau. Tamże poiechał Monsieur w 8miokonnym powozie. Zasłona ich składała się z dragonii gwardyi Królewskiey i gwardyi narodowey.

D. 12 po Mszy przyiął Król Xcia Wilhelma Heskiego i Rossyyskiego Jen. Hr. Wittgenstein. O godzinie 11 wprowadzony do Króla został Austryacki ambassador Hr. St. Vincent i rozmawiał z nim do godziny 1 z południa. Król wsiadł potem zaraz do powozu i poiechał do Fontainebleau. Obok Króla siedział w powozie W. Podkomorzy Xże Talleyrand, a na przeciwko czyniący służbę Kapitan gwardyi Xże Mouchy. Xże Richelieu odprowadził Króla do powozu. Xże Berry poiechał ieszcze o godzinie 5 z rana do Fontainebleau. W drugim powozie za Królem iechali Xiążęta Duras i Aumont; zasłona składała się z oddziału konney gwardyi Królewskiey. Zaraz po wyieździe Królewskim zostały bramy pałacu

Tuilleries zamknięte, a gwardya piesza zluzowała konną. Xże Richelieu poiedzie dopiero d. 15 do Fontainebleau i to tylko na 12 godzin. D. 15 o godzinie 4 po południu powroci Król z Xiężną Berry do Paryża. Przy rogatce powita tę Xiężną Prefekt i municypalność. Tam otoczy głowny sztab i oddziały wszelkiego gatunku broni powoz. D. 17 o godzinie 11 z rana nastąpi w gabinecie Królewskim ślub cywilny, a godzinie w pół do 12tey uda się Król z Nowożeńcami w powozie do kościoła Panny Maryi na ślub koscielny. W wieczor iest u Króla bankiet. D. 18 bawić Dwor będzie bez uroczystości w St. Cloud. — Xiążęta Orleanu i Burbon nie powrocili ieszcze z Anglii. — Medal wybity na zaślubienie Xcia Berry, wyobraża na iedney stronie Króla, aa 2giey Bożka Himen z rozszerzonemi rękami, trzymaiącego w obu wieńce rożowe, W których znayduią się imiona Nowożeńcow i napis: *Spes altera regni*, dzień i rok.

Didier został d. 10 o godzinie 11 przed południem rozstrzelany. Na pytania dawał nader śmiałe odpowiedzi. Nie zapierał się w cale, że on ułożył plan rokoszu i miał zamiar oswobodzić oyczyznę. Cały Delfinat, (mowił) kolebka rewolucyi, tchnie niezatartą nienawiścią przeciw Burbonom.—Przed rozstrzelaniem widział się w obecności żandarmow z swoią żoną i dziećmi; lecz tylko w duchu Religii z niemi mowił i pożegnał. W wieczor przed śmiercią o godzinie 11 przyprowadzony był do Jen. Donadieu, z którym do 1 po północy rozmawiał. Podczas badania odkrył bardzo wiele ważnych rzeczy. Znaydował się na czele spisku pod Grenoblem, ale tak mało miał pieniędzy, że nawet żywności dla swey kupy braney nie zapłacił. W 10 dniach był przeszło 54 razy badany, a zawsze iednostaynie odpowiadał, że on był sprawcą spisku, w którym znaydowało się przeszło 200 pozbawionych chleba celników, i miał nawet w Grenoblu porozumienia. Z rozbroienia gminow około Grenoblu zebrano 1954 fuzyy, 268 pistoletow, 208 pałaszow i 76 szpad.

Niepoprawni, wyraża list z Perigueux, po uśmierzonym rokoszu pod Grenoblem, zmienili wcale swoią postawę: dawniey uśmiechali się i zwycięzkie weyrzenie okazywali; teraz postrzegaią znaywiększą swoią zgryzotą iedność, dobrego ducha, który lud, gwardyą narodową, &c. ożywia.

Arcybiskup Reimsu (Talleyrand) i Biskup Nantu, oba wierni towarzysze Króla od 25 lat, złożyli swoie dostoyności, ponieważ poddano ich pod zarządzanie Ministra spraw wewnętrznych.

Kommissya, która pod prezydencyą Hr. Laplace trudni się nowem urządzeniem szkoły politechniczney, składa się z Mar. pol. Barona Caux, Referendarza P. Villeforce, Jeneralnego Sekr. w ministerium spraw wewnętrznych Fontenelle, i Podpuł. Wicebr. Casaman.

Sąd kryminalny skazał Bouquot, Babeufa, Beaupré, Dufey i Zerowicza na wygnanie i (*) zapłacenie kosztow sądowych. Wyrok ma bydź na mieyscach

---

(*) Podług ustaw Francuzkich wygnanie z kraiu iest karą sromotną, i nieiako śmiercią cywilną, ponieważ skazany traci cały maiątek i rozbieraią go iego sukcessorowie.

publicznych przylepiony i Zetowiczowi krzyż legii honorowey odebrany. Wszyscy skazani procz Bouquet udawali uśmiechaiących się, gdy im wyrok był czytany.

Z spiskowych, ktorzy w roku 1816 pod nazwiskiem patryotow, chcieli Króla i iego fąmiliią zabić i rząd obalić, 28 oddanych zostało pod kryminalny sąd Paryzki, 3 pod takiż sąd w Szalon, a 8 z braku dowodow uwolniono. Pomiędzy pierwszemi znayduią się Lourdo, wierszopis i spiewak w kawiarni Montasier; Desrubes, były szef szwadronu przy sztabie Xcia Rochechouart; Gonneau, były reprezentant izby Deputowanych pod Bonapartem; Lejeune, adjut. byłey gwardyi Cesarskiey, &c. Reszta są szewcy, krawcy, perukarze, faktorzy, ogrodnicy, gartarze, &c.

Marszałek Augereau, Xże Castigliore, umarł aktualnie we wsi swoiey Lahoussaie d. 12 b. m. Dziennik Paryzki wielkie mu daie pochwały. Przy iego śmierci znaydował się brat iego Jen. porucznik Augereau, którego często za niego brano.

Wczoray po południu zdięto z łuku tryumfalnego na placu karuzelowym woz zwycięzki, i zdeymą ieszcze godło pokoiu.

Małżonka Józefa Bonapartego opuszcza teraz Paryż i Francyą. Przed wyiazdem starała się sprzedać piękną swoią wieś Morfontaine, ale nie znalazła kupca, ponieważ do umowy sprzedarzy kładła warunek zwrotu tey wsi w przypadku odmiany rzeczy. Widzieć ztąd można iak płonne pokładaią ieszcze nadzieie członki familii Bonapartego.

W departamencie Awenionu pozazały się także buntownicze poruszenia, dokąd udały się legiie departamentowe dla przywrocenia spokoyności.

Marszałek polny Jacquemart został poymany i w więzieniu Opactwa osadzony.

Hiszpański Xże San Carlos zaraz po zaślubieniu Xcia Berry uda się na swoie poselstwo do Wiednia. — X. Pradt bawi teraz w Auvergne u krewney Hrabiny Brion.

Legiia departamentu Sekwany (Paryzkiego) została rozpuszczoną, ponieważ nienaylepszego ducha okazywała. — Akademiia umieiętności w Paryżu obrała prezesem swoim Xcia Angouleme.

Wszyscy Xięgarze i drukarze w całey Francyi muszą teraz składać u prefektow swoie patenta, które od przywłaszczyciela otrzymali, i prosić o zamienienie ich na Królewskie.

Stawiony niedawno przed Królem Poseł Perski Zadour, iest uczony Ormianin, którego poselstwo tyczy się szczególniey zawarcia handlowych związkow między Perssyą i Francyą.

Od granic Francyi d. 9 Czerwca.

Prywatni politycy Francuzcy uważaią, iż dziedziczna dzisiay dostoyność Parow doznała iuż 4 razy odmiany. Ustanowiono ią naprzod w proiekcie konstytucyi, który Senat w miesiacu Kwietniu 1814 podał Królowi; potem w konstytucyi nadaney w Maiu przez Króla zostawiono tę dostoyność do woli Monarchy. Gdy w Lipcu 1815 powrocił Król z Gandawy, wyszło urządzenie, iż dostoyność Parow iest dziedziczną podług prawa. Po wyyściu

z pierwszey trwogi i zabezpieczenia tronu przez obce woyska, zapadła dnia 23 Maia nowa ustawa, stanowiąca, naprzod, ażeby ci, którzy maią otrzymać dziedziczną dostoyność Parow, podali do Króla prożbę o potrzebne zezwolenie iego; powtore, ażeby po otrzymaniu takowego zezwolenia, ułożono listę 12 Parow, którzyby dali swe swiadectwo o sposobie ich życia, obyczaiach i zdatności. Kanclerz ma z tych 12 Parow wybrać, 6 i przyymować ich wyznania na piśmie, a potem poda ie pod wyrok Izby. Takowe urządzenie uchyla dziedziczność dostoyności Parow, i oddaie ią zupełnie do woli Monarchy, lubo na końcu wyrażono: iż powyższe urządzenie nie powinno bynaymniey naruszać dziedziczney dostoności Parow. Warunek ten przypomina podobne zastrzeżenie Ministra spraw wewnętrznych, który ustanowiwszy tymczasową dowolną cenzurę zapewnił, iż to bynaymniey wolności druku uwłaczać nie powinno. Tego iednak urządzenia Ministra nie ogłoszono drukiem.

Jedno z pism publiczeych Szwaycarskich donosi, iż o godzinie 11tey w nocy z dnia 23 na 24 Maia słyszano huk na dziedzińcu pałacu Tuilleries w Patyżu, co ztąd pochodziło, iż z placu karuzelowego rzucono przez kratę małą butelkę prochu, który upadaiąc zapalił się, lecz żadney szkody zrobić nie mógł, a huk ledwo na przyległych ulicach słyszano. Nie wynaleziono osoby, która tę butelkę wrzuciła. Jedno tylko pismo publiczne Paryzkie pod napisem: "Wierny przyiaciel Króla doniosł o tem zdarzeniu; wszystkie zaś inne o niem zamilczały, ażeby nie wzniecać niespokoyności w Departamentach, gdzieby łatwo rozumiano, iż chciano zamek wysadzić na powietrze.

Niektóre publiczne pisma wyrażaią, iż P. Lainé był rewolucyonistą, i że Pana Richard w departamencie Girondy zrabować kazał; twierdzą oraz, iż P. Trinquelaque, który teraz pokazuie się wielkim roialistą, będąc Prokuratorem Cesarskim w czasie spalenia miasta Moskwy, miał mowę na pochwałę Przywłaszczyciela.

Zaszły rozruchy w powiecie St. Jean de Losne departamentu Cote d'Or, tudzież w departamencie Cher i kilku innych okolicach; lecz ie w krotce uśmierzono.

W kilku departamentach wydali Prefekci odezwy zachęcaiąc obywateli, ażeby ofiarowali rządowi to, co im się należy z pożyczki woienney 100 millionow frankow. Zapisuią się tym końcem urzędnicy i właściciele, przekonani, iż bez tego i iczby im nie zapłacono, a za swoię ofiarę przynaymniey podziękowanie otrzymaią.

Z Bruxelli d. 14 Czerwca.

Na uroczystość d. 18 b. m. czynią tu wielkie przygotowania. Utworzone tu towarzystwo z nayznakomitszych mieszkańcow uda się w tym dniu na pobojowisko pod Belle-Alliance, i w tem samem mieysca, w którem Xże Oranii był raniony, będzie postawiony ołtarz i *Te Deum* odśpiewane. Towarzystwo trzymać będzie chorągiew, nadktórą będzie korona z cyprysu i bluszczu; na iedney iey stronie napis: "Cieniom walecznych naszych wojownikow! Zwycięztwo pod Waterloo!" a na drugiey: "Bóg, Król i Oyczyzna!"

DODATEK
DO Nro 53.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 3 LIPCA 18 6 Roku WE SZRODĘ.

Od Menu d 19 Czerwca.

Rada wolnego miasta Frankfurtu wydała pod d 6 b. m. obwieszczenie iż gdy artykul 16 Aktu ligi zostawia tylko Izraelitow przy spokoynem posiadaniu dotych czasowych ich praw, nie wolno im zatem na przyszłość kupować w obwodzie Frankfortu domow.

Z Glarus z Szwaycaryi wynoszą się ciągle mieszkańcy do Ameryki, ponieważ przez przemysł Anglikow i wynalazek machin do przędzenia i tkactwa pozbawionemi zupełnie zostali pożywienia. — Podrożni Szwaycarowie, którzy z powodu spraw handlowych zwiedzieli wiele portow prowadzących handel z Ameryką, a naydłużey w Kadyksie bawili przywiezli z tamtąd ważne wiadomości. Wszystkie kraie tey częsci swiata a nawet niebędące w woynie znayduią się w wielkim natężeniu, W południowey Ameryce i na południowych brzegach wielkiey odnogi Maxykańskey raz są woyska krolewskie z drugi raz rokoszańskie zwycięzcami. Pierwsze z ręczniey dobywaią i bronią mieysc warownych. drugie strasznieyszemi są w otwartem polu; pierwsze zmocniane są z Europy lub oczekuią posiłkow, drugich pomnaża się ciągle liczba przez miłość do wolności, a nawet przechodzą do nich woyska Krolewskie. Terrorysm i surowość inkwizycyyna, które z teraznieyszey Hiszpanii przeniosly się nawet za morze, wiele szkodzą woyskom Krolewskiem i czynia ich zwycięztwo wraz z wielu innemi okolicznościami wątpliwem. Ten stan rzeczy w południowey Ameryce zatrzymuie Dwor Portugalski w Brazylii, gdyż za powrotem iego do Lizbony, potok rewolucyi mogłby się także rozlać w Brazylii. Na wszystkich Antylskich wyspach i innych okolicach południowych potrzeba mieć baczne oko na niewolnikow, którym nie tayne są zdarzenia na St. Domingo i imiona Toussaint, Petiona i Chrystoffa.

Jenerał Polski Kościuszko zwiedził d. 27 i 28 p. m. sławną szkołę Pestalozzego w Jwerdun.

Offenbach obiąć maią woyska W. Xcia Darmstadtskiego d. 15 Czerwca w posiadłość.

Od 1go przyszłego miesiąca zacznie w Offenbach u Xięgarza Brede wychodzić gazeta: "Nowy Nadreński Merkury.,,

Pamiętniki Fouché wyydą na jarmark S. Michała w Lipsku u Xięgarza Brockhaus z druku.

Xiężna Walii (małżonka Xcia Rejenta Angielskiego) posłała Cesarzowi Austryackiemu z Tunis dwoie Lwiąt w podarunku; lecz tak ieszcze były małe, iż 5 kozy ssały.

Genewczykowie cieszą się, podług

pism publicznych, iż tego roku nie maią u siebie żadnych widowisk, a zatem podług zasad Rousseau powrocili do cnoty!

Chrzest syna Następcy W. Xcia Badeńskiego ieszcze nie nastąpił. Mowią, iż młody ten Xże otrzyma imiona Alexandra, Franciszka, Fryderyka, a N. Król Bawarski, skoro do Baden ziedzie, zastapi w trzymaniu do chrztu wszystkich wysokich tych Monarchow.

Mowią, iż Jen. Dessaix, który z Adwokatem Favre uwięziony iest w Piemontskiey twierdzy, należeć miał do rokoszu pod Grenoblem.

N. Król Wirtemberski wyznaczył pismem swoim z d. 6 Czerwca dla ubogich uczniow poświęcaiących się Katolickiemu duchownemu stanowi 60 mieysc na koszt rządu w gimnazyach i liceach, i rozporządził, iż ci, którzy w 14 roku życia złożą examin z odbytych nauk, nie potrzebuią pozwolenia do słuchania dalszych Katolickich teologicznych nauk. Niedbali tylko i nieobyczayni nie maią bydź do takowych nauk przypuszczanemi.

W Landau i znaczney części wyższey Szwabii ieszcze d. 8 Czerwca upadł wielki śnieg i dosyć długo leżał. Listy z rożnych okolic Włoch żalą się na nadzwyczay wilgotne i zimne powietrze. W Rzymie widzieć ieszcze można było w Kwietniu gdzie niegdzie lód. Wszelako znaczą się wszędzie dobre urodzaie, wyiąwszy okolice Rzymu.

Piętnasto letnie uważanie P. Cesaris na Medyolańskiey gwiazdopatrzni iest zastanowienia godne i zdaie się popierać stopniowe oziębienie ziemi. Od roku 1764 do 1781 upadło corocznie z Nieba wody calow 32 liniy 10—69. Od r. 1773 do 1790 calow 32 lin. 7—13. Od r. 1782 do 1799 calow 34 lin 10—91. Od r. 1791 do 1808 calow 35 lin 8—31. Od r. 1800 do 1814 calow 38 lin. 9—30. — W słońcu widać teraz 6 plam; iedna iest znaczney wielkości i podobna do wielu razem stykaiących się wysp. Szerokość iey wyrowna przynaymniey ziemi. Inna iest bardzo ciemna i słabym otoczona cieniem.

Dnia 1 i 2 Lipca 1816
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr
Pszenicy	30	—	29	—	27	—	25	—
— Zyta	21	15	24	—	23	—	21	15
— Jęczmienia	24	—	23	—	21	—	19	—
— Owsa	15	—	14	—	13	15	13	—
— Jagieł	50	—	48	—	46	—	43	—
— Grochu	27	—	25	—	24	—	23	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

DONIESIENIA.

Senat Rządzący Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Podaie do wiadomości, iż w dniu 8mym Lipca r. b. z rana o godzinie 9tey odbywać się będzie przed delegowanym Kommissarzem W. Paprockim w Dworze wsi Narodowey Rakowice pół mili od Krakowa odległey publiczna licytacya sprzedarzy bydła, koni, trzody, zboża, siana, bryczki, wozu, powozu, chomont, siodła i t. d. za gotową srebrną kurant monetę. Maiący przeto chęć kupna w dniu i mieyscu wyżey oznaczonych zaopatrzeni w odpowiedaiące kwoty pieniężne stawić się zechcą, któby zaś sobie życzył bydło lub effekta w przód obeyzrzyć, ma się udać na mieysce, gdzie JP. Administrator od Rządu ustanowiony, żądaniu iego zadosyć uczyni. W Krakowie dnia 28 Czerwca 1816 roku.

W nieprzytomności JW. Prezesa *X. Bystrzonowski.*

Mieroszewski Sekr. Jen. Sen.

Wolff B. S. D.

Do publiczney podaie się wiadomości, iż w miasteczku Chrzanowie Powiecie Krzeszowieckim JP. Wincenty Radwański Nauczyciel założył Szkołę muzyki życzących sobie szanownych Obywateli dać swoie dzieci edukować muzyki zechcą udać się do Jego zamieszkania w Chrzanowie.

Kocz familiyny na 4 osoby, teraźnieyszego fasonu landarową robotą, ze wszystkiemi przynależytemi potrzebami, iest do sprzedania przy ulicy S. Jana pod Nr. 485.

Pisarz T. C. P. I. O. K. wiadomo czyni o sprzedarzy Domu na przedmieściu Piasek przy Krakowie pod Nro 82 w ulicy Pańskiey stoiącego. — Zaięcie Domu tego nastąpiło na żądanie UUrr. Stanisława Kremera, na Piasku Nro 105, Rozalii z Kremerow Prawdzickiey na Piasku Nro 135, Jacka Publizanta iako małoletnich po ś. p. Magdalenie z Kremerow Publizantowey, pozostałego Oyca i Opiekuna na Piasku Nro 2, Piotra i Maryanny Stankiewiczow iako małoletniego, Karola Kremera Opiekunow Nro 847 na Piasku wszystkich w Krakowie zamieszkałych — których imieniem sprzedarz tę popiera W. Adam Krzyżanowski P. O. D. Patron T. C. D. K. w Krakowie w ulicy Szpitalney Nro 561 zamieszkały. — Zaięcie to nastąpiło na mocy Wyroku T. C. D. K. dnia 13 Maia 1815 r. zapadłego, na zaspokoienei summy 4578 Złp. i zaległych prowizyi. — Uskutecznione zaś zostało dnia 15 Stycznia r. b. przez Ur. Fachinettego, zapisane w Aktach hypotecznych d. 24 Stycznia r. b. Vol. I. na karcie 307 Nro 50 i w Akta Kancellaryi T. C. na karcie 78 pod Nro 6 a dnia 10 Lutego r. b. Kopią zaięcia tego odebrał tak dłużnik dotychczasowy Domu tego właściciel Ur. Kasper Kremer O. M. K. w Krakowie na Piasku Nro 82 mieszkaiący, który na przedarz tę zezwala i zezwolenie swoie urzędownie przed Notaryuszem W. Olearskim d. 9 Grudnia 1815 oświadczył — Drugie kopiie zaięcia tego odebrał W. Prezydent Miasta Krakowa i W. Pisarz Sądu Pokoiu Powiatu i Miasta Krakowa. Zbior obiaśnień i warunkow, tudzież detaxacya Domu tego złożone są w Kancellaryi T. C. Krak. Przysądzenie przygowawcze na mocy Wyroku Tryb. Cyw. d. 1 Maia r. b. w Wydziale I. zapadłego nastąpi z Wyroku Tryb. Cyw. Krak. d. 13 Czerwca b. r. o godzinie 10 z rana na Audyencyi Sądowey. Cena Domu tego podaie się według detaxacyi 3515 Złpol. a Vadium które przy licytacyi złożyć trzeba 315 Złp. — Nakoniec po nastąpionym w dniu 18 Czerwca 1816 przysądzeniu przygotowawczym na Summę Złpol. 3752 stanowcze przysądzenie dnia dwudziestego Lipca r. b. na Audyencyi Trybunału I. Instancyi miasta Wolnego Krakowa o godzinie 9 z rana nastąpi. W Krakowie dnia 19 Czerwca 1816.

Kuliczkowski Pisarz Tryb. Krak.

Niżey Podpisany maiąc przekazanych Kredytorów podług Dekretu wypadłego z Trybunału pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego, pod dniem 15 Grudnia 1815 Roku do opłacenia Kapitałow i Procentow winnych Massie po niegdy JW. Józefie Hrabi Ossolińskim, uwiadomia przeto tychże iako to: WW. Bonifacego Ossolińskiego, Romualda Streckiego, czyli Steckiego, Jana Cęciewicza, Augustyna Popiela, Daniela Kurzelińskiego, Barbarę Chorkowską, Maryannę Kraciwska, Konwent Dominikanow Sandomierskich, kościoł parafialny w Klimontowie, Bractwo Rożańca w Uyściu, aby sami lub przez umocowanych zgłosili się, z Dowodami dokładnemi, a to przed dniem 24 Czerwca 1817 Roku, do wsi Chybic położoney w Powiecie Opatowskim Woiewodztwie Sandomirskim, gdyż po upłynionym Terminie, sami sobie Kredytorowie winę przypiszą ieżeli im procenta opłacone nie będą. Dan W Krakowie dnia 24 Czerwca 1816 Roku.

Wicenty Dumin Karwicki.

Dnia 5 Lipca r. b. o godzinie szóstey z rana, w Krakowie przy ulicy S. Jana w kamienicy pod Nmr. 486 sprzedawane będą przez publiczną licytacyą różne sprzęty domowe, iako to: kanapa, krzesła, stoliki, zwierciadła, komody, Biórka, oraz naczynia szklane, faiansowe, i tym podobne. — Nareszcie, dwie Izby obok siebie położone, na szynk trunkow, mieszkanie służyć mogące, wraz z piwnicą, w kamienicy powyż wymienioney na dolnym piętrze znayduiące się, wypuszczone zostaną przez licytacyą w prowent roczny, z tym oznaymieniem, iż zyskuiący ostateczne przybicie, będzie mógł uzyskać każdego następnego roku przedłużenie posiadania prowentow, przez sie-

bie zalicytowanych, skoro uczyni zadosyć warunkom, przed licytacyą ogłosić się maiącym, w tem przeto celu podpisany Komornik Szanowną Publiczność uwiadomiaiąc, w mieysce ogłoszoney przedaży, na terminie oznaczonym zaprasza.

W Krakowie dnia 28 Czerwca 1816.

Stefan Mochnacki, Kom. Tryb. Hand. D. K. i R.

Pisarz Aktowy powiatu Stopnickiego niżey podpisany przy mieście Stopnicy w wsi Kętach pod liczbą 4 mieszkaiący, czyni wiadomo, iż z mocy zlecenia Wysokiego Trybunału Cywilnego I. Instancyi Deptu Krak. dnia 27 Stycznia b. r. do liczby 2148, i 2678 wydanego, dom pod Nr. 31 z browarkiem w miasteczku Busku, w powiecie Stopnickim będący, oraz grunta orne w granicy tegoż miasta położone w summie 1690 zł. pol oszacowane po niegdy Ignacym Linchartcie pozostałe, a na pełnoletnią Brygittę teraz Borzęcką w Busku mieszkaiącą i małoletnią Maryannę Linchartowne, w opiece Pani Magdaleny z Raczkowskich Linchartowey Matki i Ur. Macieia Jokla dodanego opiekona, w Busku zamieszkałych będącą spadłe, dom z browarkiem przez w sztuce biegłych w summie 700 zł pol. oszacowany, w terminie przygotowawczym dnia 12 Czerwca b. r. na osobę P. Jakóba Bigoszowskiego w summie 750 złp. zaś stodoła w kwocie 150 złp. oszacowana, na licytacyi dnia tegoż iako wyżey na osobę Andrzeia Woycikowskiego w kwocie 190 złp. także w terminie przygotowawczym, przysądzone, w terminie stanowczym, dnia 27 Lipca b. r. w mieście Busku za gotowe pieniądze warunkami obięte sprzedane zostaną. Chęć kupna maiący zaopatrzeni w wadium 10 części zechcą stawić się w mieyscu dnia 27 Lipca b. r. o godzinie 9 z rana. Działo się w Stopnicy d. 18 Czerwca 1816 roku.

Szymon Przedyelski, Pis. Akt. P. S.

Dnia 7. Lipca r. b. w mieście powiatowym Olkuszu Departt. Krakowskim. w domu pod Nr. 72. w zamieszkaniu Burmistrza mieyscowego, odbędzie się przedaż przez publiczną licytacyą w dwóch letnią possessyą prowentów folwarku Słowiki zwanego, od zachodu z miastem Olkusz graniczącego, i tylko o ćwierć mili od tegoż miasta oddalonego, ze wszystkiemi gruntami, zabudowaniem, i co kolwiek do tegoż folwarku należy i należeć powinno — życzący sobie nabycia takowey possessyi opatrza się w Vadium w kwocie Złpol. 200 — tudzież dworek z ogrodami i całym zabudowaniem w mieście Olkuszu pod Nr. 72 położony, podobnież przez publiczną licytacyą wypuszczony zostanie w prowent na rok ieden — Vadium do tego przedmiotu przed licytacyą złożyć się winne, w ilości Złpol. 80 ustanowia się. — O czem podpisany Komornik Szanowną Publiczność uwiadomiaiac, w mieysce ogłoszoney przedaży na oznaczonym terminie zaprasza. — Każdy zaś z licytantów o cenie szacunkowey i warunkach licytacyi, u podpisanego Komornika w Krakowie przy ulicy Grodzkiey w domu pod Nrem 37 mieszkaiącego, a szczególniey w dniu licytacyi i poprzedzaiącym, w mieyscu aktu dowiedzieć się może. — Dan w Krakowie dnia 14 Czerwca 1816. r.

Stefan Mochnacki, Kom. T. H. D. K. i R.

Senat Rządzący Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, Uwiadomienia, iż w dniu 15tym Lipca r. b. o godzinie 9tey z rana w Starym Ratuszu odbywać się będzie licytacya publiczna trzechletniey Dzierżawy poboru konsumpcyinego, Suchey Taxy, Rogatkowego i Mostowego na nowey Wiśle między Krakowem i Podgorzem. — Wypuszczenie nastąpi poiedyńczo lub łącznie wszystkich poborów — chęć przeto zadzierżawienia maiący w dniu i mieyscu iak wyżey wspomniono opatrzeni w Vadium, stawić się zechcą, gdzie oraz o warunkach licytacyi uwiadomionemi zostaną. w Krakowie dnia 19. Czerwca 1816. roku.

Wodzicki, Prezes S.

Mieroszewski, Sek. Jen. Senatu.

Wolff. B. S. D.

Kollegium Xięży Piiarow w Krakowie donosi Publiczności, że gmach murowany pod Nrem 476 obok kościoła stoiacy, w którym znayduią się mieszkania na dole i piętrze, piwnice i zsypka na zboże, iest do zaarędowania. Życzący sobie arędy raczą się zgłosić do powyższego Kollegium.